

Sytuacja elektroenergetyki polskiej

Krzysztof Żukowski, Marek Kulesa

Jeden z głównych celów wszystkich zmian i liberalizacji rynków energii nie tylko w Polsce, ale także w krajach Unii oraz zmian we wszystkich sektorach paliwowo-energetycznych, stanowi poprawa warunków (głównie cenowych, ale także obsługi) dostaw do odbiorców końcowych produktów, jakimi są nośniki energii. Należy pamiętać, że głównym podmiotem każdego rynku jest klient/odbiorca i to on decyduje, od kogo zakupi energię (elektryczną, ale także ciepło, gaz, paliwo), na jakich warunkach i po jakiej cenie.

W elektroenergetyce polskiej można wyróżnić następujące przedsiębiorstwa energetyczne:

- wytwórców energii (elektrownie, elektrociepłownie),
- operatora systemu przesyłowego (działającego na poziome napięcia 220 kV i 400 kV),
- operatorów systemów dystrybucyjnych (napięcie 110 kV i niższe), działających w strukturach spółek dystrybucyjnych – zakładów energetycznych,
- podmioty zajmujące się handlem ener-

gią – spółki obrotu (niezależne oraz będące w strukturach spółek dystrybucyjnych).

Kupując energię u wybranego dostawcy odbiorca pokrywa zarówno koszty przesyłu zakupionej energii (przesyłanej siecią przesyłową i/lub siecią rozdzielczą) jak i opłatę za energię elektryczną. Jednym z kluczowych elementów umożliwiających odbiorcom dostęp do rynku energii jest tzw. zasada dostępu stron trzecich do sieci (TPA), oznaczająca możliwość korzystania z sieci energetycznej przedsiębiorstwa sieciowego bez obowiązku kupowania od niego energii elektrycznej. Z założenia powinna ona służyć rozwijaniu konkurencji na rynku energii elektrycznej. W Polsce, na mocy ustawy prawo energetyczne oraz rozporządzenia w sprawie harmonogramu uzyskiwania przez odbiorców prawa do korzystania z usług przesyłowych, od 1 stycznia 2004 r. odbiorcami uprawnionymi (czyli tymi, którzy z uwagi na wielkość zakupu energii elektrycznej mogą korzystać z zasady TPA), było około 6,3 tys. odbiorców. Po 1 lipca 2004 r., zgodnie z wytycznymi unijnymi, możliwość swobodnego wyboru sprzedawcy energii elektrycznej uzyskała w Polsce bardzo duża grupa odbiorców (1,9 mln), niebędących gospodarstwami domowymi.

Jednak jedynie około 50 w praktyce korzysta z zasady TPA, która sprowadza się do dokonywania zakupów energii elektrycznej u dowolnego producenta lub innego podmiotu, zajmującego się handlem energią. Dla porównania w tabeli przedstawiono stan otwarcia rynków energii elektrycznej według danych z początku 2004 r. w krajach Unii Europejskiej (Fourth Benchmarking Report. Annual Report on the Implementation of the Gas and Electricity Internal Market. Communication from the Commission, COM(2004) 863, 05/01/2005). Jak widać z przytoczonych danych, ponad 50 proc. wielkich odbiorców przemysłowych zmieniło swojego sprzedawcę w Danii, Finlandii, Irlandii, Szwecji, Wielkiej Brytanii i Norwegii. Należy także podkreślić, że w grupie małych odbiorców w dwóch krajach (Norwegia, Wielka Brytania) także ponad połowa odbiorców zmieniła sprzedawcę energii elektrycznej. ■

Krzysztof Żukowski jest dyrektorem w POZENERGIA,

Marek Kulesza jest dyrektorem w TOWARZYSTWIE OBROTU ENERGIA

Stan otwarcia rynku energii elektrycznej w krajach Unii na początku 2004 r.

Kraj	Deklarowane otwarcie rynku	Rzeczywiste otwarcie rynku	
		Wielcy odbiorcy przemysłowi	Drobny przemysł/gosp. domowe
		Razem	Razem
Austria	100%	22%	3%
Belgia	ok. 90 %	35%	19%
Dania	100%	>50 %	5%
Finlandia	100%	>50 %	brak danych
Francja	70%	22%	-
Grecja	62%	0%	-
Hiszpania	100%	18%	0%
Holandia	100%	30%	35%
Irlandia	56%	>50 %	1%
Luksemburg	57%	10%	-
Niemcy	100%	35%	6%
Portugalia	100%	9%	1%
Szwecja	100%	>50 %	brak danych
Wielka Brytania	100%	>50 %	>50 %
Włochy	79%	ok. 15 %	-
Norwegia	100%	>50 %	>50 %
Estonia	10%	0%	-
Łotwa	76%	0%	-
Litwa	brak danych	17%	-
Polska	54%	10%	-
Republika Czeska	47%	brak danych	-
Słowacja	66%	10%	4%
Węgry	67%	24%	-
Słowenia	75%	10%	-
Cypr	35%	0%	-
Malta	0%	0%	-

źródło: Fourth Benchmarking Report. Annual Report on the Implementation of the Gas and Electricity Internal Market. Communication from the Commission, COM(2004) 863, 05/01/2005